



UNIVERZITA KARLOVA
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra informačních technologií a technické výchovy

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení autora: Bc. Michaela MARSCHNEROVÁ

Studijní program: Učitelství informačních a komunikačních technologií pro 2. stupeň základní školy a střední školy (N0114A300094)

Studijní obor: N IT 20 (0114TA300094)

Název tématu práce v českém jazyce: Rozvoj digitální gramotnosti v Informatice s prvky kooperativního učení

Rok odevzdání: 2024

Jméno a tituly oponenta: doc. RNDr. Miroslava Černochová, CSc.

Pracoviště: KITTV PedF UK

Kontaktní e-mail: miroslava.cernochova@pedf.cuni.cz

I. Základní náležitosti práce:

1. splnění rozsahu textové části ano ne
2. splnění formálních náležitostí práce ano ne
(práce obsahuje všechny povinné části: abstrakt, klíčová slova, odborný text, seznam literatury, přílohy)
3. jazyková správnost (gramatika): bez chyb zanedbatelné nedostatky
 s chybami podprůměrná
4. stylistická úroveň: vysoká odpovídající nízká
5. typografická správnost: bez chyb zanedbatelné nedostatky
 s chybami podprůměrná

Další komentář:

Diplomová práce „Rozvoj digitální gramotnosti v Informatice s prvky kooperativního učení“ je zpracována v rozsahu 90 stran textu (bez titulních listů, seznamu použitých publikací, příloh aj.). Do textu jsou zařazeny 3 tabulky, 23 obrázků, 10 grafů a 4 přílohy. Na tabulky, obrázky a grafy je v textu práce odkazováno, na přílohy už nikoliv. Zmatečně při čtení práce působí to, že do závěrečné práce nebyl zařazen seznam příloh a že nejsou všechny stránky Přílohy 1 číslované.

Součástí práce je Obsah a Seznam použitých informačních zdrojů. V abstraktu chybí základní informace o realizaci akčního výzkumu (např. počet a charakteristika účastníků akčního výzkumu, období realizace, použité metody, hlavní zjištění).

Z typografického hlediska se v práci objevují určité nedostatky (např. s. 34 – 2/3 plochy bez textu; s. 49 – odkaz na obrázek; s. 52). V práci se vyskytuje řada překlepů (s. 21, 35, 76 aj.) a gramatických chyb (interpunkce).

II. Obsah, zpracování a odborná úroveň práce:

Hodnocení na škále 1 (vysoká úroveň) až 4 (nedostatečné)

1. vymezení cílů práce	1
2. adekvátnost použitých metod	2
3. úroveň odborného vyjadřování	2
4. obsahová kvalita odborného textu	2
5. logika stavby práce	1
6. interpretace výsledků	2
7. diskuse	2
8. práce s informačními zdroji, citování	2

Další komentář:

Práce je rozdělena do pěti částí: Úvod, Cíle a metody, Teoretická část (kapitoly 2, 3 a 4 v rozsahu 35 stran), Praktická část (kapitoly 5 a 6 v rozsahu 49 stran) a Závěr (v rozsahu 2 stran).

V Seznamu použitých informačních zdrojů nejsou uvedeny některé publikace, na něž je v textu práce odkazováno (např. Čapek (2015), Cohen (1994)). V některých případech bych doporučovala použít vhodnější zdroje (např. k prekonceptům a miskonceptům o internetu, k digitální gramotnosti materiály projektu PP UČ). Oceňuji, že autorka ve své práci využila materiály k televiznímu seriálu Datová Lhota, které vznikly v týmu řešitelů z MFF pro ČT D:).

Seznam použitých informačních zdrojů obsahuje 71 citací, z toho 25,4% případů se jedná o cizojazyčné zdroje. Při citování se autorka dopustila několika nepřesností (např. u některých citací je v textu práce uveden jiný letopočet než u jejich citací v Seznamu použitých informačních zdrojů).

V Kapitolách 5 a 6 Praktické části autorka nejen popisuje design jednotlivých vyučovacích hodin a jejich průběh, ale rovněž komentuje výsledky obou fází akčního výzkumu. Škoda, že diskusi nad výsledky zjištění nevěnovala autorka větší pozornost, aby bylo zřejmé, s jakým učivem (obsahem, dovednostmi) souvisejícím s digitální gramotností se žáci potýkali, co konkrétně se naučili. Dotazníkové šetření se zaměřuje spíše na to, jak se výuka s aktivitami pro skupinovou práci na témata z učiva digitální technologie žákům líbila a do jaké míry se žákům dařilo uvnitř skupin spolupracovat. Z akčního výzkumu se nedovídáme, co konkrétně z učiva o digitálních technologiích dělalo žákům problémy, jak konkrétně aktivity přispěly k rozvoji digitální gramotnosti žáků.

III. Výsledky a přínos práce

Hodnocení na škále 1 (vysoká úroveň) až 4 (nedostatečné)

- | | |
|---|---|
| 1. aktuálnost tématu | 1 |
| 2. kvalita (praktických) výstupů práce
(didaktická, technologická, grafická aj.) | 1 |
| 3. využitelnost výsledků v praxi | 1 |
| 4. využitelnost výsledků v teorii | 3 |

Další komentář:

V teoretické části autorka představuje příklady kooperativní výuky ve školním vzdělávání. Proč autorka nezmiňuje také model převrácené třídy, případně aktivity bez počítačů (CS Unplugged activities) nebo WebQuest jako organizační formy podporující kooperativní učení?

Za velice užitečné považuji zařazení obrázků s časovým rozvržením jednotlivých hodin (např. Obrázek 8) do popisu jednotlivých hodin; tyto obrázky přispívají k vizuálnímu ujasnění struktury hodiny.

K diskusi ponechávám, zda se při návrhu vyučovacích hodin měl zdůraznit třífázový model E-U-R (Evokace – Uvědomění – Reflexe) pro plánování výuky.

Škoda, že v popisu jednotlivých vyučovacích hodin v Kapitole 5 autorka explicitně neuváděla, na které konkrétní prvky kooperativního učení je ve výuce (v aktivitách) kladen důraz (většinou se to odbylo konstatováním zařazení skupinové, resp. týmové práce žáků). Z textu práce i z dotazníkového šetření nabývá čtenář dojmu, že se v DP řeší hlavně možnosti využití skupinové práce v tématu Digitální technologie. Nabízí se otázka, zda by nebylo vhodnější v názvu závěrečné práce uvést „s využitím skupinové práce žáků“ místo „s prvky kooperativního učení“.

Za problematické považuji použití slovního komentáře a jeho interpretaci pro hodnoty 1 (velmi) a 2 (hodně) v případě Likertovy škály 1-5 použité v dotazníkovém šetření. Otázkou je, zda to nemohlo mít vliv na výsledky dotazníkového šetření.

IV. Celkové hodnocení práce

Hodnocení na škále 1 (vysoká úroveň) až 4 (nedostatečné)

- | | |
|----------------------------------|---|
| 1. splnění zadání | 1 |
| 2. splnění vymezených cílů práce | 1 |

Předložená práce se zabývá aktuálním tématem. Hlavní přínos spatřuji v pečlivě zpracovaném návrhu ucelené sady aktivit a didaktických pomůcek pro 10 vyučovacích hodin předmětu informatika tematického celku digitální technologie podporujících skupinovou práci žáků.

Práci doporučuji uznat jako práci diplomovou.

V. Případné otázky pro obhajobu a náměty do diskuze:

Otázka 1: Je nějaký rozdíl mezi kolaborací a kooperací? Pokud ano, v čem spočívá.

Otázka 2: Na s. 49 zmiňujete, že „efektivní metodou organizace času je rozfázování hodiny do časových úseků po pěti minutách nebo jejich násobcích“. O jaká šetření, resp. publikace jste se opírala?

V Praze dne: 2. září 2024

.....
podpis